

Dokument na rokovanie

B9-0317/2023

5.7.2023

NÁVRH UZNESENIA

predložený na základe vyhlásenia Komisie

v súlade s článkom 132 ods. 2 rokovacieho poriadku

o zriadení nezávislého etického orgánu EÚ
(2023/2741(RSP))

Sven Simon
v mene skupiny PPE

Uznesenie Európskeho parlamentu o zriadení nezávislého etického orgánu EÚ (2023/2741(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na politické usmernenia pre budúcu Európsku komisiu na roky 2019 – 2024, ktoré boli predstavené 16. júla 2019,
 - so zreteľom na oznámenie Komisie z 8. júna 2023 s názvom Návrh medziinštitucionálneho etického orgánu (COM(2023)0311),
 - so zreteľom na osobitnú správu Európskeho dvora audítorov č. 13/2019 z 19. júla 2019 s názvom Etické rámce kontrolovaných inštitúcií EÚ: priestor na zlepšenie; – so zreteľom na kódex správania poslancov Európskeho parlamentu,
 - so zreteľom na článok 132 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže podozrenia zo zahraničnej korupcie, ktoré sa týkajú najmenej štyroch súčasných a bývalých poslancov zo skupiny socialistov a demokratov, ako aj zamestnancov a mimovládnych organizácií (MVO), oprávnené viedli k zvýšeniu verejnej a politickej kontroly súčasných noriem a postupov v Parlamente a iných inštitúciách;
- B. keďže deľba moci má mimoriadny význam pre presadzovanie hodnôt Únie v súlade s článkom 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie; keďže v každom politickom zriadení, ktoré rešpektuje zásady právneho štátu, môžu o trestných činoch rozhodovať výlučne súdy;
- C. keďže predchádzajúce uznesenie Európskeho parlamentu zo 16. septembra 2021 o posilnení transparentnosti a integrity v inštitúciách EÚ zriadením nezávislého etického orgánu EÚ¹ pripomína niektoré minimálne normy, ktoré treba dodržiavať pri uplatňovaní a ďalšom rozvoji etického rámca EÚ, a to okrem iného slobodu mandátu, zásady právneho štátu, riadny proces a právo na odvolanie;
- D. keďže Európsky dvor audítorov vo svojej osobitnej správe č. 13/2019 1a o etickom rámci EÚ uviedol, že Parlament, Rada a Komisia „majú do veľkej miery zavedené primerané etické rámce pre zamestnancov i pre členov“;
- E. keďže 20. mája 2021 nadobudla účinnosť Medziinštitucionálna dohoda medzi Parlamentom, Radou a Komisiou o povinnom registri transparentnosti; keďže mimovládne organizácie, ktoré stoja v centre škandálu Katargate, neboli zaregistrované, ale pritom mali neobmedzený prístup do Európskeho parlamentu; keďže následné odhalenia poukázali na významné nedostatky v oblasti dohľadu a zodpovednosti zainteresovaných strán konajúcich v mene tretích krajín alebo využívajúcich finančné

¹ Ú. v. EÚ C 117, 11.3.2022, s. 159.

prostriedky pochádzajúce z tretích krajín;

1. víta skutočnosť, že Komisia predložila návrh zameraný na ďalšie posilnenie existujúcich rámcov nezávislosti a integrity inštitúcií EÚ; navrhuje premenovať navrhovaný mechanizmus spolupráce na „spoločný orgán pre normy vo verejnej funkcii“; víta skutočnosť, že Komisia má v úmysle uľahčiť dialóg medzi inštitúciami o zriadení tohto orgánu v súlade s politickými usmerneniami pre budúcu Európsku komisiu na roky 2019 – 2024 s cieľom umožniť nezávislé vyšetrovanie súčasných noriem a pravidiel v inštitúciách;
2. zdôrazňuje, že tento poradný orgán by mal zohrávať preventívnu úlohu, a to tým, že bude zvyšovať informovanosť členov zúčastnených inštitúcií a poskytovať im usmernenia v súvislosti s tým, ako možno predchádzať konfliktom záujmov; konštatuje, že rozsah pôsobnosti a právomoci takéhoto orgánu musia byť riadne vymedzené, aby sa náležite rešpektovala inštitucionálna autonómia a rozdiely, ako aj funkcie jeho členov;
3. trvá na tom, že treba jasne rozlišovať medzi trestnými činmi, porušovaním inštitucionálnych pravidiel a legálnym, ale neetickým správaním; konštatuje, že vyšetrovanie trestných činov môžu viesť výlučne príslušné európske alebo vnútroštátne orgány; víta skutočnosť, že v návrhu Komisie je jasne stanovené, že nový orgán pre normy nebude nijako zasahovať do vyšetrovacích funkcií Európskeho úradu pre boj proti podvodom, Európskej prokuratúry, vnútroštátnych orgánov presadzovania práva a orgánov prokuratúry a európskeho ombudsmana ani ich obmedzovať, a teda jeho právomoci sa nebudú prekryvať s ich právomocami, zatiaľ čo v uznesení Parlamentu zo 16. septembra 2021 sa táto otázka nerieši dostatočne;
4. vyjadruje presvedčenie, že v demokracii by sa členovia zákonodarného orgánu, ktorí sa dopúšťajú legálneho, ale neetického správania, mali zodpovedať verejnosti a voličom;
5. odporúča, aby sa posilnili vnútorné postupy Parlamentu na riešenie porušení pravidiel, najmä kódexu správania, a aby sa jasnejšie vymedzil zoznam sankcií; zdôrazňuje, že Parlament v súčasnosti posudzuje svoj rámec inštitucionálnych pravidiel a prijme konkrétne reformné opatrenia na ich zjednodušenie, zvýšenie ich transparentnosti a účinnejšie presadzovanie;
6. konštatuje, že vnútorné pravidlá a ďalšie orgány neodstránia hypotetickú možnosť akéhokoľvek budúceho kriminálneho správania jednotlivých poslancov, bývalých poslancov, zamestnancov alebo úradníkov v iných európskych inštitúciách;
7. zdôrazňuje, že v prípade Katargate boli mimovládne organizácie údajne použité ako nástroj zahraničného zasahovania do európskej demokracie; naliehavo vyzýva na preskúmanie platných nariadení s cieľom zvýšiť transparentnosť a zodpovednosť mimovládnych organizácií pri interakciách s poslancami;
8. vyzýva najmä na zavedenie prísnych noriem transparentnosti a prístupu k inštitúciám pre subjekty uvedené v registri transparentnosti vrátane mimovládnych organizácií; v tejto súvislosti opakuje, že pred zápisom týchto subjektov do registra transparentnosti je potrebná ich komplexná predbežná finančná kontrola;
9. opakuje svoju výzvu Komisii, aby v záujme zvýšenia transparentnosti a zodpovednosti

mimovládnych organizácií v ich interakcii s inštitúciami EÚ predložila návrh nariadenia o MVO, v ktorom budú jasne vymedzené oblasti činnosti a veľkosť MVO, ako aj zahraničný vplyv;

10. zastáva názor, že tento právny predpis by mal poskytovať jasný prehľad požiadaviek, ktoré musia MVO spĺňať, aby dostávali finančné prostriedky Únie, a zahŕňať povinnosti týkajúce sa predpísaného podávania správ a zverejňovania informácií napríklad o zdrojoch financovania a finančných tokoch, dodržiavaní noriem demokratickej zodpovednosti a rešpektovaní hodnôt Únie, ako aj jasných informácií o všetkých činnostiach vykonávaných v mene strán, ktoré nepatria k EÚ;
11. zdôrazňuje, že návrh by mal obsahovať aj povinnosti Komisie týkajúce sa transparentnosti, a to aj pokiaľ ide o zverejňovanie finančných a administratívnych dohôd alebo dohôd o spolupráci a zmlúv s mimovládnyimi organizáciami;
12. pripomína, že tzv. jav otáčavých dverí sa vzťahuje aj na mimovládne organizácie, a vyzýva, aby sa ďalej skúmali konflikty záujmov tohto druhu; zdôrazňuje, že poslanci sa musia za každých okolností vyhýbať konfliktom záujmov, a preto musia bezodkladne odmietnuť zapojenie do záležitostí týkajúcich sa činnosti mimovládnych organizácií, od ktorých dostali odmenu;
13. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Európskej rade, Rade, Komisii, Súdnemu dvoru Európskej únie, Európskej centrálnej banke a Dvoru audítorov.